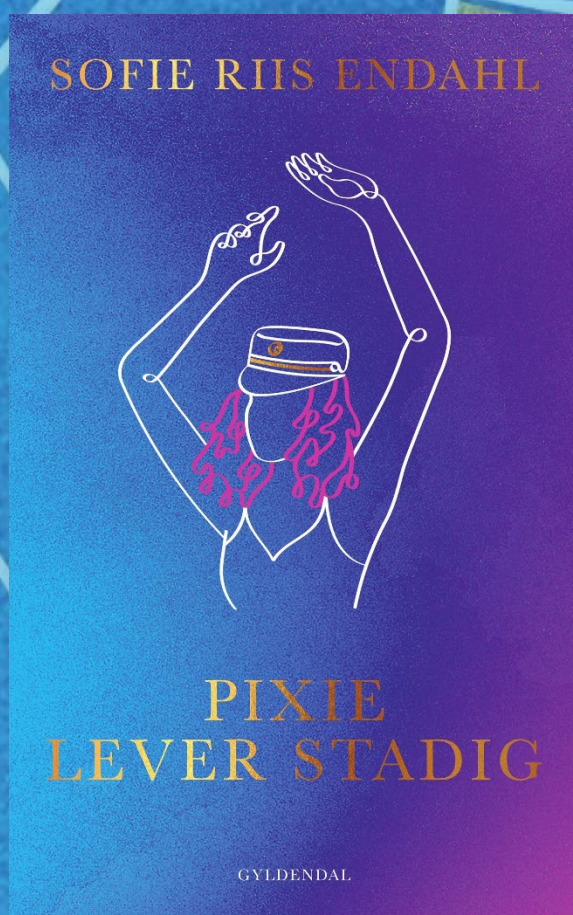

LITTERATURGUIDE

Pixie lever stadig af Sofie Riis Endahl

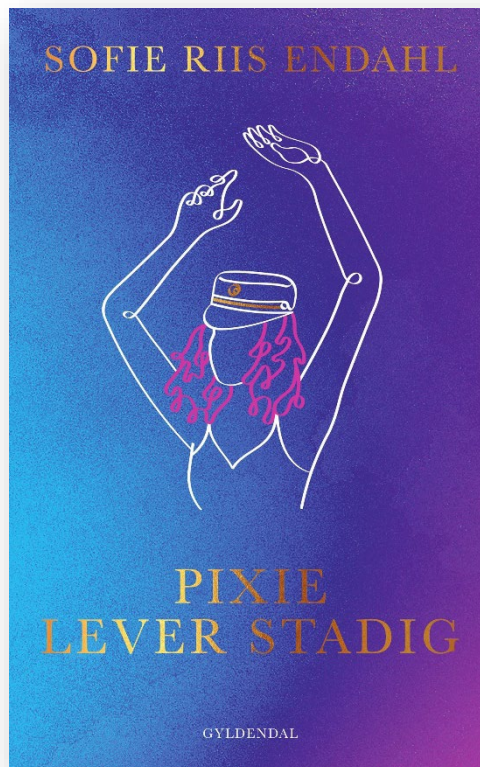

I litteraturguiden her af **Jane Østergaard Madsen** og **Christina Holdt Saldern** kan du finde inspiration til, hvordan du sammen med dine elever kan arbejde med romanen *Pixie lever stadig*. Guiden indeholder en række konkrete undervisningsforslag og elevaktiviteter, som du kan vælge mellem eller selv bygge videre på.

**9.-10.
klasse**

Find flere gratis litteraturguides på dansk3-6.gyldendal.dk og dansk.gyldendal.dk

Bemærk, at værket ikke ligger som en del af danskportalens bibliotek.

OM VÆRKET

Det gør ondt, virkelig ondt, når vennerne fester, og du ikke er inviteret.

Pixie lever stadig er en rå og samtidig sårbar fortælling om Pixie, som er medlem af en klike, der kalder sig disciplene. Egentlig hedder hun Emma, og navnet Pixie har hun fået af 'Dronningen', der fører an. Pixie bruger mange kræfter på at leve op til de forventninger, der følger med gruppen. I folkeskolen var hun en stræber og den artige pige. Nu er hun nu en rebel, der farver sit hår lyserødt og sætter en ære i at være den sidste, der går hjem fra festerne. Men efter studenterugen smuldrer hendes kontakt med vennegruppen. De andre fester videre uden Pixie, opdager hun. Det rammer hende som en stor sorg, og hun skal nu finde ud af, om hun overhovedet stadig er Pixie, når hun ikke længere er en del af deres særlige fællesskab.

For at komme helt tæt på Pixie, hendes drukture, opture og nedture har forfatteren lavet en Spotify-playliste, som man kan klikke ind på og lytte til som et stemningsfyldt lydspor, mens man læser. På den er der alt fra Rocazinos "Unge hjerter", "Dårlig sex" med Thomas Buttenschøn, "Bedre end din eks" af Page Four, "Bad Guy" med Billie Eilish til "What a Life" med Scarlet Pleasure.

I romanen leges der med forskellig typografi og opsætning af tekst. Nogle steder ramler ord og sætninger ned over siden fx på s. 101, hvor Pixie er fuld. Pixies tilbageblik er placeret i højre side, og Pixies indre monologer er placeret midt på siden.

Sofie Riis Endahl har også lavet *Pixie lever stadig* om til en musical, hvor hun selv har komponeret musikken.

OM FORFATTEREN

Sofie Riis Endahl (f. 2000) debuterede som 17-årig med den anmelderroste *Sindstequila* (2017). Herefter fulgte yderligere 4 ungdomsromaner, inden hun i 2021 blev nomineret til Politikens Litteraturpris for *Pixie lever stadig*, som hun har skrevet i sit eget sabbatår.

Gymnasiemiljøet lægger scene til hendes romaner, som kredser om præstationsangst, ensomhed og sociale hierarkier. Med sine bøger håber hun at tegne et tidsbillede af sin egen generation, der som de allerførste skal finde sig selv mellem to verdener: den digitale og den analoge

Selvom Sofie Riis Endahl skriver til sin egen generation, så håber hun, at voksne også vil læse hendes bøger, da det kan give dem et blik ind i et sårbart ungdomsliv.

Senest har hun udgivet romanen *Vi dør alligevel snart* (Gyldendal 2023), hvor vi følger Vibe og Mads på deres vej ind og ud af Jehovas Vidner.

Til daglig læser Sofie Riis Endahl machine learning og datavidenskab på Københavns Universitet.

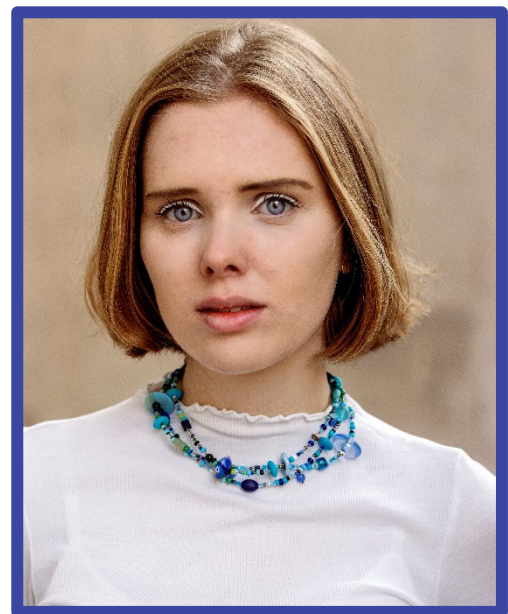

Foto: Sara Galbati

LÆSEPROCESSEN

Som en indføring i værket læses de første fire kapitler i fællesskab. Romanen læses herefter selvstændigt i to dele. Først læses første del "Stormen", og der arbejdes med denne del, inden eleverne selv læser anden del "Stilheden". Der afsættes et tidsrum til læsningen.

Til læsesvage og ordblinde elever anbefales det, at romanen læses som lydbog, men da der leges med typografien og den typografiske opsætning, er det vigtigt, at alle elever også kan følge med i den fysiske bog.

For at fastholde elevens læseproces og læselyst kan der undervejs foretages pitstop i læsningen. Et pitstop er en hurtig seance i en dansktid, hvor man på forskellig vis kan tage temperaturen på elevernes læseproces.

- Alle elever skriver en ting ned, der har overrasket/undret/gjort indtryk i romanen indtil videre, og deler med hinanden
- Alle elever læser en sætning højt fra bogen, der hvor de er nået til. Dette gøres uden pauser mellem hver elev, så sætningerne kommer i tilfældig forlængelse af hinanden
- Eleverne sætter i makkerpar ord på Pixie. De skal på skift sige et ord. Øvelsen stopper, når en i makkerparret ikke kan komme på flere nye ord
- Som ovenstående men med fokus på Emma.

FORFORSTÅELSE

AKTIVITET: Forventning

Inden romanen læses, kan eleverne skabe forventninger ved at læse paratekster, som ligger uden om selve romanen. De kan lave en googlesøgning på nettet og fx læse anmeldelser, og læse hvordan bogen præsenteres hos boghandlerne.

Hvis der er adgang til Infomedia, kan de også søge her.

Tal med eleverne om, hvilke forventninger de får til romanens handling og tema, og hvilke krav de tror, romanen stiller til dem som læsere?

Romanens to dele har overskrifterne "Stormen" og "Stilheden". Talemåden stilhed før storm henviser til en rolig periode før en periode med høj aktivitet. I romanen kommer delen "Stormen" før "Stilheden". Tal med eleverne om, hvad det mon kan betyde.

AKTIVITET: Sæt stemningen

Pixies playliste er en vigtig del af historien og et soundtrack til hendes liv.

Lad eleverne sidde med romanens playliste i små grupper, mens de lytter lidt til nogle af numrene og kigger på sangtitlerne.

Tal dernæst om, hvilke forventninger playlisten skaber til romanens indhold. Det kan fx være ift. handling, tema og stemning.

AKTIVITET: Kom ind i værket

De første fire kapitler læses i fællesskab. Læreren kan læse højt, eller eleverne kan læse i makkerpar. Det er vigtigt, at alle elever følger med i teksten, mens der læses op. Efter hvert kapitel gøres et kort stop, hvor der kan tales om:

Kapitel 0: Jeg-fortæller

Eleverne skal få øje på, at fortælleren på én gang er en førstepersonsfortæller, som samtidig omtaler sig selv i 3. Person som Pixie og som Emma.

Kapitel 0, 0,25, 0,5, 0,75: Det visuelle

Tal om:

- hvordan er den typografiske opsætning, og hvilken betydning har den?
- hvordan bruges typografien (fed, kursiv, stor skrift osv.), og hvilken betydning har det?
- Side 15: Hvordan er disciplenes navne placeret? Hvad kan det mon betyde?

Note:

Det er vigtigt, at eleverne gøres opmærksomme på, at når teksten er højrejusteret, er det Pixies flashbacks. Det ses fx på side 16 og 17. Et eksempel på typografi kan fremhæves på side 17, hvor der leges med skriftstørrelsen, så læseren næsten kan høre Pixies puls.

AKTIVITET: Disciplene

Tal med eleverne om betydningen af ordet "discipel". Hvad det kan betyde, at gruppen kalder sig Disciplene?

På side 11-13 præsenteres de 6 disciple samt Dronningen. Tal med eleverne om, hvem personerne er, og hvilke oplysninger vi får om dem. Hvad hedder de, og hvordan og hvorfor har de fået deres navne? De kan også undersøge navnene Dionysos og Sokrates og tale om, hvilken betydning disse navne har.

EFTER LÆSNINGEN

Del 1 Stormen

AKTIVITET: Storm

Romanens første del hedder "Stormen". "Stormen" henviser både til et stormvejr i form af fester, druk og drama, såvel som til et følelsesmæssigt stormvejr.

Lad eleverne i grupper sætte ord på, hvad der karakteriserer stormen.

Hver gruppe bliver enige om 4-5 ord, som deles på tavlen.

Lad kort grupperne fortælle om, hvorfor de har valgt ordene – især dem der adskiller sig fra andre grupper.

AKTIVITET: Form og indhold

Eleverne vælger i makkerpar 1-2 sider, hvor der er leget med typografien eller den typografiske opsætning. De forbereder en kort præsentation af, hvordan form og indhold spiller sammen.

Eleverne kan også selv udvælge tekststeder fra romanen, som de skriver af og selv leger med typografien og den typografiske opsætning.

Det kan evt. være en opgave under læsningen af del 2 at finde tekststeder, der ville være velegnede til at lege med typografi og typografisk opsætning.

AKTIVITET: Hvem er Emma – hvem er Pixie?

Et af værkets centrale temaer er hovedpersonen Emmas/Pixies identitetskonflikt. Hun er i en fase i livet, hvor noget er afsluttet, og hun skal finde ud af, hvem hun er, og hvad hun vil.

Eleverne skal i fællesskab lave en visuel karakteristik af henholdsvis Emma og Pixie. Der må benyttes genstande, billeder, ord og sætninger fra romanen.

Kapitlerne i "Stormen" fordeles mellem eleverne. De genlæser kapitlet med fokus på at finde sætninger, der fortæller noget om henholdsvis Emma og Pixie. Herefter vælges genstande, billeder, ord eller sætninger, som præsenteres for klassen. De skal kunne argumentere for deres valg i de læste kapitler. Giv eleverne mulighed for at medbringe genstande hjemmefra, printe billeder osv. Genstandene samles og placeres i henholdsvis en Emma-bunke og en Pixie-bunke. Bunkerne bliver i klassen, da de skal benyttes igen efter læsning af romanens sidste del.

AKTIVITET: Pixie og disciplene

Disciplene er under opløsning.

For at få en dybere forståelse for personerne, og hvordan relationerne mellem dem udvikler sig i løbet af del 1, kan eleverne udvikle tableauer.

Eleverne skal udvælge situationer eller øjeblikke i teksten, som viser noget om personernes relationer, og de skal gengive dem ved hjælp af krop og mimik.

Eleverne præsenterer deres tableauer for resten af klassen. De læser først den valgte sekvens op.

Læreren og eleverne kan efterfølgende stille spørgsmål til de enkelte personer:

- Hvad tænker personen?
- Hvad har personen lyst til at sige?
- Hvad bliver ikke sagt mellem personerne? Og hvorfor bliver det ikke sagt?

Del 2 Stilheden

AKTIVITET: Stilheden

Romanens sidste del hedder "Stilheden". Lad eleverne i grupper tale om den stilhed, Emma oplever efter studenterdage med fest, sex og druk. Hvad karakteriserer stilheden?

AKTIVITET: Emma/Pixies udvikling

Pixie går fra at være disciplenes Pixie til at være sin egen Pixie. Hvilken Pixie er hun nu? Emma/Pixie-bunkerne findes frem. Hvilke ting fra Emma og disciple-Pixie bunkerne skal med - og hvilke nye ting skal tilføjes?

Eleverne gøres opmærksom på, at de især skal finde argumentation på siderne 201 og frem.

Eksempler på steder der viser Pixies udvikling

- Side 209: *Dengang tænkte jeg, hun (Dronningen) var den sejeste i verden. Nu sidder hun mellem Sok og Jesus i band-T-shirt, ripped shorts, netstrømper og de selvsamme militærstøvler og ligner en teenageklèche.*
- Side 213: *Dronningen og jeg tisser sammen, og det eneste, jeg kan tænke på, er, hvor underligt det er, at hun kan snakke om sig selv så uafbrudt uden at dele noget ud af sig selv.*
- Side 218: *Jeg knuselsker Pixie. Ikke disciplenes Pixie, men min Pixie. Pixie, der nørder astronomi-YouTube-Videoer hele natten og ikke er bange for at række hånden op i timerne...*
- Side 227: *... spillet vender 180 grader, og nu er jeg den eneste i rummet, der ikke er utilpas ved at være her.*

AKTIVITET: At holde fast og give slip

Som læser er man ikke i tvivl om, at disciplenes fællesskab vil opløse sig efter studentertiden, men Pixie holder krampagtigt fast, på trods af at alt tyder på, at det er slut.

Tal om:

- Hvad får Pixie til så krampagtigt at holde fast i disciplene?
- Hvad gør, at hun til sidst kan give slip og forlige sig med, at det er slut?
- Disciplene: Er deres fællesskab virkelig et fællesskab, eller er det bare en samling "egoer", der har travlt med at dyrke sig selv som individ?
- Titlen *Pixie lever stadig*. Hvordan forstår eleverne titlen nu, hvor de har læst romanen?

AKTIVITET: Bogens temaer

Eleverne kan to og to vælge det tema, som de finder mest relevant, eller som de synes, står stærkest i bogen og skrive en anmeldelse om, hvordan netop det tema kommer til udtryk i bogen. De kan også forberede en kort mundtlig præsentation, som indtales som lyd og deles. Skoletubeværktøjet Wevideo kan benyttes.

Forslag til temaer:

- Identitetsdannelse - at finde ud af, hvem man er
- Den følelse af tomhed og ensomhed, der kan opstå, når man afslutter et skoleforløb, og de faste fællesskaber forsvinder (og man finder ud af, at de andre fester videre uden én)
- Queer – om flydende identiteter/kønsidentitet
- Sociale medier: flere virkeligheder man skal kunne begå sig i og være til stede i samtidig

AKTIVITET: Spejl dig i romanen

Eleverne reflekterer over, hvad de kan spejle sig i. Hvor tænker de: Her føler jeg mig set?

De laver et spejl af karton og stanniol og færdiggør sætningen: *Jeg kan spejle mig i*

Spejlene hænges op i klassen.

AKTIVITET: Mød forfatteren

Fortæl eleverne, at forfatteren har skrevet romanen i sit sabbatår efter gymnasiet.

Lad eleverne stille 2-3 spørgsmål om værket til forfatteren. Lad dem lytte til podcasten og undersøge, om de får svar på nogle af deres spørgsmål.

<https://podcasts.apple.com/dk/podcast/sofie-riis-endahl-alt-den-smerte-der-er-i-pixie-er/id1044630078?i=1000552212967&l=da>

AKTIVITET: Alene ud i verden (skriveopgave)

Romanens slutning lægger op til, at Pixie måske vil ud at rejse. Alene. Eleverne kan skrive et kapitel om, hvad der sker med Pixie efter romanens slutning.

Benspænd:

Vælg minimum 3 ting fra Emma-Pixie-bunkerne, som skal med i kapitlet.

Leg med typografi og den typografiske opsætning.

Overvej, hvilket musiknummer der skal på Pixies playliste

AKTIVITET: Ny start – hvem vil jeg være?

”

Der sker jo det magiske, at når man kommer fra folkeskolen til gymnasiet, så har du mulighed for at være en ny person

- Sofie Riis Endahl (Citat fra podcast)

Eleverne kan reflektere over, hvem og hvad de gerne vil være, når de om kort tid skal begynde et nyt sted.

Lad eleverne skrive på post-its i tre forskellige farver:

Rød: Hvad vil jeg gerne lade blive tilbage ...

Gul: Hvad vil jeg gerne tage med ...

Grøn: Noget nyt jeg gerne vil have med ...

Efterfølgende placeres post-its på tavlen, så alle kan læse forskellige bud. Afhængigt af klassen kan opgaven også laves mere anonymt, så eleverne blot selv skal reflektere over de tre spørgsmål, men ikke nødvendigvis dele med andre.

PERSPEKTIVERING

Tag gaden tilbage af Sarah Engell og Sanne Munk Jensen

I *Tag gaden tilbage* får Polly også en ny start, da hun starter på gymnasiet i Hjørring, og Caro inviterer hende med i den populære klike. Snart kan de ikke længere kende hende hjemme i Hirtshals. Men lige som Pixie må også Polly stå op for sig selv, for at finde ud af hvem hun er, og hvad hun vil finde sig i.

Giv mig tiden igen af Sara Engell og Sanne Munk Jensen

I *Giv mig tiden igen* længes hovedpersonen Kat tilbage til den trygge og elskede verden, hun kender. Kat står overfor et begyndende voksenliv, som hun slet ikke har lyst til og mest af alt er ved at brække sig over.

Sofie Riis Endahls forfatterskab

Gymnasiemiljøet lægger også scene til Sofie Riis Engdahls øvrige romaner, som alle kredser om præstationsangst, ensomhed og sociale hierarkier. Også her får læseren et indblik i et sårbart ungdomsliv, som mange formodentlig vil kunne spejle sig i.

Diverse debatindlæg

Eleverne kan også søge efter artikler om emner som unge og ensomhed, sociale medier eller debatindlæg fra unge, som selv skriver om emnerne.